

LINGUISTIC CONSIDERATIONS UPON VALUE TITLES

Adelina Iliescu

Lecturer, PhD, University of Craiova

*Abstract:*In this paper we propose a juridical and linguistic analysis of some terms, as: credit title, value title, property value, marketing effects. Study of specialized languages, legal, in this case, offers opportunity of formulate novel ideas and observations on grammatical structure, etymology, linguistic and cultural relations between different peoples.

In juridical language we can see the fact that it can be seen using Latin terms and expressions. The influence of Roman law on the other hand, and also the Latin legal vocabulary it was overwhelming. So we try an etymological analysis of the terms proposed for consideration.

Keywords: credit title, value title, property value, marketing effects, , linguistics

1. Considerații asupra necesității analizei terminologice în materia titlurilor de valoare.

Titlurile de valoare sunt bunuri a căror natură juridică obligă atât la o abordare din perspectiva legislației de drept comun, (dispozițiile actualului Cod civil, dar și dispozițiile Legii nr.287/2009 privind Noul Codul civil), iar pe de altă parte, din perspectiva normelor speciale (Codul comercial, Legea nr.58/1934 asupra cambiei și biletului la ordin și de Legea 59/1934 privind cecul, etc.).

Analiza terminologică în materia titlurilor de valoare este necesară pentru a evita ambiguitățile sesizate în practica de specialitate, în contextul în care problemele de fixare a noțiunii de « titlu de valoare » sunt generate atât de faptul că doctrina juridică română se află sub influența doctrinelor franceză și italiană utilizând expresiile: „titlu de credit”, „titlu de valoare”¹, „hârtie de valoare”, „efecte de comerț”, „instrumente negociabile” sau „valori mobiliare”, cât și de diferența de înțelegere a conceptului dintre juriști și economiști.

2. Precizări de ordin lingvistic și etimologic în materia titlurilor de valoare

Noțiunea de « titlu de credit ». Termenul de *credit* provine din limba latină, *credo*, -ere, -didi,

-itum² – încrederea celui care dă unei persoane anumite bunuri, servicii, că va primi în schimb valori corespunzătoare. 1. a încredința ceva cuiva, a da în seama cuiva: *credere arma militi* a încredința arme soldaților, *credere alicui imperium* a încredința cuiva comanda supremă, *se credere suaque omnia alienissimis* a se încredința pe sine și pe toate ale sale unor străini, *credere illi consilia omnia* a încredința aceluia toate planurile, *se credere ponto* a înfrunța valurile mării; *credere se pugnae* a înfrunța lupta. 2. A împrumuta bani, a da cu împrumut: *credere alicui grandem pecuniam* a da cuiva cu împrumut o mare sumă de bani,

¹ Marian Bratiș, *Titluri de valoare comercială*, în „Revista de Drept Comercial”, nr.5/2005, p. 67-33. Autorul precizează că în dreptul comun titlul de valoare este definit ca fiind un document constatator al unei creanțe realizabile la împlinirea unui termen, iar în dreptul comercial acesta este un înscris cu valoare comercială prin care se constată existența unei obligații comerciale ce va fi executată după trecerea unui anumit interval de timp.

² G. Guțu, *Dicționar latin-român*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1983, p. 262-263.

credere pecuniam sine fenore a împrumuta bani fără dobândă, 3. A se încrede, a avea încredere: neque credit nisi ei quem fidelem putat și nu se încrede decât în acele pe care îl socotește de bună credință. 4. A da crezare, a crede: his auctoribus temere credens dând orbește crezare acestora care afirmau.

În limba română, cuvântul *credit* a pătruns în sec. 18, preluat din limba franceză.

Noțiunea de « titlu de valoare ». Conform *Dicționarului explicativ al limbii române* cuvântul *valoare, valori*, este un substantiv de genul feminin și poate însemna. I.1. Însușire a unor lucruri, fapte, idei, fenomene de a corespunde necesităților sociale și idealurilor generate de acestea; suma calităților care dau preț unui obiect, unei ființe, unui fenomen etc.; importantă, însemnătate, preț, merit. ♦ Locuțiune adjectivală De valoarea (despre lucruri) pretios, scump, de preț; valoros; b) (despre oameni) important, merituos; cu autoritate; valoros. ♦ Expresii A scoate (sau a pune) în valoare a arăta, a demonstra importanța, calitățile esențiale ale unei ființe, ale unui lucru, ale unui fenomen etc.; a scoate în relief, a sublinia. ♦ (Concret) Ceea ce este important, valoros, vrednic de apreciere, de stimă (din punct de vedere material, social, moral etc.). **2.** Eficacitate, putere. *Valoare nutritivă*. **II.1.** (Economie politică) Muncă socială necesară pentru producerea unei mărfi și materializată în marfă. *Valoare de întrebuințare* proprietate a unui lucru de a satisface o anumită necesitate a omului sau a societății. *Valoare de schimb* raport, proporție în care o anumită cantitate de marfă de un anumit fel se schimbă cu o cantitate de marfă de alt fel. **2.**(Concret) Marfă. **3.** (Comerț, Finanțe) Expresie în bani a costului unei mărfi sau a unei acțiuni, a unui cec etc. ♦ *Valoare comercială (sau de circulație)* echivalent în bani al unui bun sau al unei mărfi pe piață; курс. ♦ Înscris (cec, cambie, obligațiune etc.) reprezentând un drept în bani sau în bunuri de altă natură. *Valoare mobilă* înscris reprezentând un drept asupra unor bunuri mobiliare (marfă, bani etc.). *Valoare imobilă* înscris reprezentând un drept asupra unor bunuri imobiliare (clădiri, pământ etc.). ♦ Rentabilitate, productivitate. **4.** (Matematică, Fizică) Mărime matematică asociată unei mărimi fizice (după un anumit procedeu de măsurare), permițând compararea mărimii cu altele de aceeași natură. *Valoare absolută* = valoarea unei expresii matematice când nu se ține seamă de semnul (+ sau) pe care îl are. ♦ Rezultat al unui calcul, al unei operații matematice etc. **5.** (Muzică) Durata absolută sau relativă a unei note sau a unei pauze. **6.** Efect obținut în pictură prin alăturarea a două nuanțe diferite ale unui ton. **7.** Sens, nuanță de sens a unui cuvânt. Termenul *valoare (-óri)* provine din cuvântul francez *valeur*. Avem următoarele derivate în limba română *avala*, verb. (a prețui); *valoriza*, verb. (a da o anumită valoare); *valorifica*, verb. (a valoriza); *valoros*, adjectiv, din fr. *valeuroux*; *devaloriza*, verb., din fr. *dévaloriser*; *valută*, s.f. (deviză), din it. *valuta*; *valutar*, adjectiv. (referitor la valută).

Noțiunea de « valoare mobilă » Cuvântul *mobiliar, -ă, mobiliari, -e*, este un adjectiv care poate fi întrebuințat din punct de vedere juridic și înseamnă “ alcătuit din bunuri mobile, care se referă la bunuri mobile”. (Despre bunuri sau averi) Care poate fi transportat; mobil. Din punct de vedere etimologic, termenul poate fi raportat la latinescul *mobile, -e*³, un adjectiv provenit din verbul *moveo, movere*. Adjectivul *mobilis, -e* poate însemna 1. Care poate fi mișcat mobil, care se mișcă ușor: *nervisalienis mobile lignum* marionetă de lemn pusă în mișcare de sfori trase de altul. 2. Figurat suplu: *mobilis aetas iuvenum* vârsta mlădioasă a tinerilor. 3. Care se mișcă repede: *pedibus mobilis* iute de picior 4. Schimbător, nestatornic: *mobile vulgus* mulțime nestatornică

Noțiunea de « efecte de comerț »

³ G. Guțu, *Dicționar latin-român*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1983, p. 759.

Din punct de vedere etimologic, comerțul provine din cuvântul latinesc *commercium* și este o juxtapunere a prepoziției *cum* „cu” și a cuvântului *merx*, *mercis* marfă, deci comerțul înseamnă operațiuni cu mărfuri. Termenul de *merx*, *-cis* are următoarele accepțiuni⁴: marfă: *proba merx emptorem reperit* marfa bună își găsește cumpărător, *merces adventiciae* mărfuri de import, *merces feminae* obiecte de toaletă femeiască, *permutatione mercium utuntur* fac schimb de mărfuri. Compusul *commercium*, *-ii* are mai multe interpretări: 1. Comerț, negoț, schimb, cumpărare și vânzare: *Thracas commercio faciles* tracii dispuși să facă schimburi, *commercium alicuius* comerțul făcut cu cineva, *commercium earum gentium* comerțul cu aceste neamuri, *commercium annonae* comerț cu grâu. 2. voie (drept) de a face comerț, de a cumpăra: *commercium in eo agro nemini est* acolo nimeni nu are voie să cumpere pământ; *salis commercium dedit* i-a dat dreptul de a cumpăra sare; 3. mărfuri, provizii: *commerciorum curamhabere* a avea grijă de provizii. 4. locul unde se face comerț, târg: *iter ad commercia Indici maris* drumul spre porturile comerciale ale mării indiene. 5. (fig) raporturi, relații, schimb: *interdictis patribus commercio plebis* interzicându-se patricienilor orice raport cu plebea.

3. Concluzii

Studiul limbajului juridic ne oferă ocazia formulării unor idei și observații inedite privind structura gramaticală, etimologia, relațiile lingvistice ale termenilor specifici. Vocabularul specializat poate atrage prin specializare transfer elemente curente ale lexicului comun sau poate împrumuta altor arii lexicale termeni, care pot fi supuși unei alte specializări.

Analiza juridică și lingvistică lingvistică făcută asupra anumitor termeni ne-a dat ocazia formulării unor idei și observații inedite privind structura gramaticală, etimologia, relațiile lingvistice și legătura limbii române cu limba din care provine, respectiv limba latină.

BIBLIOGRAPHY

Dicționarul explicativ al limbii române, Editura Univers Enciclopedic, București, 1998

Graur, Al., *Lingvistica juridică*, „România literară”, XIV, 1981, 36, pag. 9

Guțu, G., *Dicționar latin-român*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1983

Ion Dogaru, T.R.Popescu și alții, *Principii și instituții în dreptul comerțului internațional*, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1981.

Ion Turcu, Tudorel Boboc-Enoiu – *Trăsături generale ale titlurilor de credit*, Revista de Drept Comercial nr.7-8/1998, p.160-171.

Irinescu, Teodora, *Lingvistică juridică*, Iași, Casa Editorilor Demiurg, 2003.

Irinescu, Teodora, *Normă și abatere de la normă în terminologia juridică penală și civilă românească*, Iași, Casa Editorială Demiurg, 2004.

Marian Bratiș, *Titluri de valoare comercială*, Revista de Drept Comercial, nr.5/2005.¹

Ion Dogaru, Sevastian Cercel - *Drept civil*, Editura C.H.Beck, București, 2007, p.15.

Stoichițoiu-Ichim, Adriana, *Semiotica discursului juridic*, București, Editura Universității din București, 2001

⁴ G. Guțu, *Dicționar latin-român*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1983, p. 748.